

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **V. B.**, zastoupeného JUDr. Tomášem Absolonem, advokátem se sídlem Ke Kašně 272/24, Praha 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2004, čj. OAM-1019/VL-18-C09-2003, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 14 Az 191/2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 12. 2004, čj. 14 Az 191/2004 - 27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta JUDr. Tomáše Absolona **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozsudku nebyl žalobci (dále též „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů; současně na něj nebyla vztahena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle žalovaného byla důvodem žádosti žalobce o udělení azylu snaha vyhnout se obtížné ekonomické situaci v zemi původu a legalizovat pobyt na území České republiky. Žalovaný uvedl, že žalobce netvrdil žádnou skutečnost svědčící o jeho pronásledování za uplatňování politických práv a svobod a za hlavní příčinu opuštění vlasti označil ekonomické potíže; výčet důvodů pro udělení azylu

podle § 12 zákona o azylu je však podle žalovaného taxativní a z jiných důvodů nelze azyl udělit. Obtížná ekonomická situace na Ukrajině navíc dopadá na tamní obyvatelstvo jako na celek a nemůže být považována za pronásledování. Žalobce přitom o svých potížích neinformoval státní orgány v zemi původu, tudíž mu nemohla být z jejich strany poskytnuta účinná pomoc. Ohledně snahy žalobce o legalizaci pobytu na území České republiky žalovaný odkázal na instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval i překážkou vycestování podle § 91 zákona o azylu, neshledal však, že by žalobci hrozilo v zemi původu nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu; přitom odkázal mj. na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Vilvarajah a Costello-Roberts.

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 12. 2004, čj. 14 Az 191/2004 - 27, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného. Soud uvedl, že ze správního spisu je zřejmé, že žalobce opustil zemi původu proto, že tam není práce; žádné další potíže neměl. Soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že žalobce nenaplnil důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ani důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu. Podle soudu se žalovaný v rámci správního uvážení dostatečně zabýval i otázkou humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, jehož rozsah nepřísluší soudu přezkoumávat. Žalovaný podle soudu vyhodnotil správně také neexistenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel pouze obecně namítl vady správního řízení, tedy důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V doplnění kasační stížnosti provedené ustanoveným zástupcem byl uplatněn důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle stěžovatele jeho podání ze dne 25. 2. 2005 označené jako „žaloba proti rozhodnutí správního orgánu“ neobsahovalo náležitosti podle § 71 odst. 1 s. ř. s., neboť v něm nebyl označen žalovaný správní orgán, rozsah napadených výroků rozhodnutí a navrhané důkazy. Za tohoto stavu měl krajský soud vyzvat podle § 37 odst. 5 s. ř. s. k odstranění vad podání s poučením o možnosti jeho odmítnutí v případě neodstranění vad. Tím, že soud takto neučinil, dopustil se podle stěžovatele vážného procesního pochybení. Přitom soud nepochybně zjistil, že se jedná o formulářovou žalobu a s přihlédnutím k tomu, že se jednalo o žalobce ukrajinské státní příslušnosti, bylo ze žaloby zřejmé, že žalobce není schopen řádně a včas uplatňovat práva účastníka řízení a není schopen pochopit ani obsah výzvy a poučení soudu ze dne 28. 4. 2004. Rovněž nebyl soudem řádně poučen o možnosti ustanovení zástupce, čímž byl zkrácen na právu na spravedlivý proces, neboť nebyl srozumitelně poučen o tom, že mu bude ustanoven zástupce, jen pokud splní podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Ze svých omezených finančních prostředků žalobce přitom nebyl schopen nést náklady právního zastoupení. Podle ustálené judikatury se má soud zabývat nejen hmotněprávním charakterem projednávané věci, ale i osobnostními a faktickými poměry žalobce včetně jeho očekávatelného povědomí o hmotných i procesních právech, které pro něj z včasné žaloby vyplývají. Nedostatečným poučením o možnosti požádat o ustanovení zástupce a neuvedením skutečnosti, že náklady ustanovení zástupce nese stát, byl žalobce zkrácen na svém právu podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Uvedeným jednáním byly založeny vady, jež mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé a porušily právo žalobce na spravedlivý proces. Stěžovatel proto navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 12. 2004,

čj. 14 Az 191/2004 - 27, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud žalobu posoudil jako způsobilou k přezkoumání napadeného rozhodnutí a zamítl ji jako nedůvodnou, když seznal, že stěžovatel opustil Ukrajinu z ekonomických důvodů, z čehož bylo zřejmé, že nemá důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že v doplnění kasační stížnosti nebylo rozšířeno tvrzení týkající se údajných vad správního řízení, o nichž stěžovatel v obecné rovině psal v kasační stížnosti. K námitce týkající se zkrácení na právu na spravedlivý proces žalovaný uvedl, že poučení podle § 51 odst. 1 s. ř. s. obsahovalo upozornění soudu na přístup k právní pomoci. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvod kasační stížnosti je vymezen v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle něhož lze podat kasační stížnost z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít tato vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel je v první řadě přesvědčen o tom, že soud pochybil, když jej nevyzval k odstranění vad podání – žaloby ze dne 25. 2. 2004, neboť v něm nebyl označen žalovaný správní orgán, rozsah napadených výroků rozhodnutí a dále nebyly uvedeny důkazy k prokázání tvrzení žalobce; podání tedy nemělo podle stěžovatele náležitosti žaloby podle § 71 odst. 1 s. ř. s. K tomu je zapotřebí uvést, že žalovaný správní orgán byl dostatečně identifikován na rubru žaloby a v textu žaloby bylo rovněž uvedeno, že žalobce napadá rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu. Navíc ustálená judikatura správních soudů ještě z doby před nabytím účinnosti soudního řádu správního dovedla, že „*označení žalovaného není podstatnou náležitostí žaloby proti rozhodnutí správního orgánu; kdo je žalovaný, určuje zákon*“ (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 3. 1994, sp. zn. 28 Ca 63/93). Tato skutečnost vyplývá přímo i ze soudního řádu správního, neboť v § 33 odst. 1 s. ř. s. věta za středníkem se uvádí, že odpůrcem (žalovaným) je ten, o němž to stanoví zákon. Podle § 69 s. ř. s. pak je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo orgán, na který jeho působnost přešla. Pokud jde o navržení důkazů, soud umožnil stěžovateli předložit důkazy v přípisu ze dne 28. 4. 2004, v němž žalobci poskytl také další procesní poučení, konkrétně poučení o složení senátu, jež má věc rozhodovat, o možnosti vznést námitku podjatosti a o možnosti vyjádřit se k případnému rozhodnutí věci bez nařízení jednání. Žalobce byl v přípisu rovněž poučen o možnosti ustanovení tlumočnicka pro případné ústní jednání a o možnosti ustanovení zástupce k ochraně práv žalobce. Na uvedenou výzvu stěžovatel reagoval přípisem, v němž vyjádřil souhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání a zopakoval skutečnosti, jež ho vedly k opuštění vlasti, obdobné jako v řízení o udělení azylu. Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem stěžovatele, že krajský soud za dané situace pochybil, pokud žalobce nevyzval podle § 37 odst. 5 s. ř. s. k odstranění vad žaloby, neboť stěžovatelem namítaná absence identifikace žalovaného správního orgánu a rozsahu napadení jeho rozhodnutí v žalobě se ukázala být nedůvodnou, když žalovaný správní orgán

na rubru žaloby identifikován byl a v textu žaloby bylo rozhodnutí napadeno v celém rozsahu. Pokud jde o tvrzení, že v žalobě nebyly označeny důkazy, je zapotřebí poukázat na to, že k jejich označení byl stěžovatel vyzván přípisem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 4. 2004. Nejvyšší správní soud se neztotožnil s tvrzením stěžovatele, že byl nedostatečně poučen o možnosti ustanovení zástupce pro řízení o žalobě, neboť stěžovatel na možnost ustanovení zástupce soudem upozorněn byl, a sice v již zmíněném přípise ze dne 28. 4. 2004. Byl přitom upozorněn také na to, že pokud požádá o ustanovení zástupce, bude nezbytné vyplnit formulář o osobních a majetkových poměrech za účelem posouzení předpokladu osvobození od soudních poplatků; stěžovatel tedy nebyl takovým poučením krajského soudu zkrácen na svém právu na právní pomoc zakotveném v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Věc lze uzavřít tak, že se krajský soud v řízení o žalobě nedopustil žádného stěžovatelem namítaného procesního pochybení. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

Pokud jde o důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., obecný odkaz žalobce na tento důvod kasační stížnosti nebyl ani na výzvu soudu v doplnění kasační stížnosti specifikován a proto se tímto blíže nekonkretizovaným tvrzením Nejvyšší správní soud nezabýval.

Nejvyšší správní soud ze všech těchto důvodů kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 28. 9. 2005 a 2 x 75 Kč paušální náhrady hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů; celkem tedy odměna advokáta činí 2150 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. února 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu